

Obračun i knjiženje troškova osoblja na primjeru poduzeća Pedido d.o.o.

Baran, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:604469>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET U SPLITU

ZAVRŠNI RAD

OBRAČUN I KNJIŽENJE TROŠKOVA OSOBLJA
NA PRIMJERU PODUZEĆA PEDIDO d.o.o

Mentor:

Mr. Ivana Perica

Student:

Ivan Baran

Split, kolovoz, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Definicija problema	3
1.2. Cilj rada.....	3
1.3. Metode rada	3
1.4. Struktura rada	3
2. POJAM I OBILJEŽJE TROŠKOVA OSOBLJA	5
2.1. Definicija troškova.....	5
2.2. Vrste troškova	6
2.3. Obračun i knjiženje troškova osoblja.....	9
2.3.1. Troškovi osoblja	10
2.3.2. Naknada za vrijeme bolovanja	11
2.3.3. Naknada za vrijeme godišnjeg odmora	12
2.3.4. Naknada za vrijeme tjednog odmora, državnih i vjerskih blagdana	14
2.3.5. Božićnice i ostale prigodne nagrade.....	15
2.3.6. Neoporeziva naknada za korištenje privatnim vozilom	16
2.4. Knjiženje troškova osoblja	18
3. DOPRINOSI I POREZI VEZANI UZ TROŠKOVE OSOBLJA.....	21
3.1. Zakonske odredbe za poreze i doprinose	21
3.2. Doprinosi vezani uz troškove osoblja	26
3.3. Porez na dohodak	28
3.4. Obrazac JOPPD	31
4. SPECIFIČNOSTI OBRAČUNA I KNJIŽENJA TROŠKOVA OSOBLJA NA PRIMJERU PEDIDO d.o.o.	34
5. ZAKLJUČAK.....	40
LITERATURA	41

POPIS TABLICA.....	42
POPIS SLIKA.....	42
SAŽETAK.....	43
SUMMARY	44

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Problem istraživanja predstavlja kompleksnost obračuna i računovodstveni aspekt knjiženja troškova osoblja. U većini društva na troškove osoblja često otpada veći dio troškova poslovanja. Svi zaposlenici imaju pravo na mjesečnu naknadu – plaću. Plaća se u računovodstvenim knjigama vodi u bruto iznosu dok zaposlenik dobiva plaću u neto iznosu. U ovom radu će se promatrati obračun i knjiženje troškova na primjeru zaposlenika u poduzeću PEDIDO d.o.o.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je istražiti i povezati zakonske i računovodstvene pretpostavke s praktičnom primjenom obračuna i knjiženja troškova osoblja. Za primjer su uzeti obračuni plaća zaposlenika poduzeća PEDIDO d.o.o.

1.3. Metode rada

Metode koje su korištene u radu su metode analize i sinteze, metoda diskripcije i metoda kompilacije. Sve navedene metode korištene su u prva četiri poglavlja dok je metoda analize korištena u petom poglavlju odnosno za konkretni primjer računanja troškova.

Metoda analize obuhvaća raščlanjivanje složenih pojmova na jednostavnije dijelove, dok je metoda sinteze postupak kojim se objašnjava stvarnost putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Metoda deskripcije se primjenjuje u početnoj fazi znanstvenog istraživanja te se odnosi na jednostavno opisivanje činjenica, procesa i predmeta te njihovih međuođnosa, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja. Metoda kompilacije je postupak preuzimanja već postojećih, odnosno tuđih opažanja, zaključaka i spoznaja.

1.4. Struktura rada

Rad ima pet poglavlja. U prvom uvodnom poglavlju definira se problem i cilj rada. U drugom poglavlju definiraju se troškovi i vrste troškova te se daju osnovne informacije o troškovima osoblja i opisuje se način knjiženja troškova osoblja. U trećem poglavlju definiraju se porezi i doprinosi vezani za troškove osoblja. Četvrto poglavlje je primjer obračuna knjiženja troškova zaposlenika poduzeća PEDIDO d.o.o. U petom poglavlju je zaključak gdje se nalazi

cjelokupni osvrt na rad. Nakon zaključka je popis korištene literature u radu, popis tablica i slika te sažetak.

2. POJAM I OBILJEŽJE TROŠKOVA OSOBLJA

2.1. Definicija troškova

„Trošak je u novčanim jedinicama iskazan iznos utrošenog novca ili druge imovine, izvršenih usluga ili nastalih obveza u zamjenu za dobra ili usluge koje su primljene ili trebaju biti primljene. Troškovi predstavljaju financijski iskaz vrijednosti ukupne količine proizvodnih čimbenika koji su potrebni za proizvodnju robe ili usluge. Sirovine, rad i kapital koji se troše u procesu proizvodnje prenose dio ili cjelokupnu svoju vrijednost na proizvod te tako postaju dio cijene proizvedenih proizvoda.“ (Grižinić, 2016., 18)

Grižinić (2016., 18) navodi da je za obavljanje svake gospodarske djelatnosti potrebno trošenje tri temeljna elementa radnoga procesa: rada, predmeta rada i sredstava za rad. Trošenje ovih elemenata može se iskazati u naturalnim ili novčanim pokazateljima.

Trošak je novčano izražen utrošak. Utrošak se izražava naturalnim jedinicama - fizički izraz trošenja pojedinih elemenata, (sati rada strojeva, količina utrošenih materijala i sl.), a trošak novčanim jedinicama. (Gulin, i dr. 2010, 48) Troškovi u užem smislu omogućuju uvid i kontrolu, praćenje i analizu stvarnih troškova pojedinih elemenata u procesu rada. Troškovi u širem smislu omogućuju realnu procjenu uspješnosti poduzeća

Postoje tri osnovne vrste troškova (Grižinić, 2016., 19):

- Ukupni - su svi troškovi koje ima neko poduzeće u određenom vremenu te se odnose na sve učinke tog vremenskog razdoblja.
- Granični - je trošak posljednje jedinice učinka.
- Prosječni - otpada na jedinicu učinka, a dobije se dijeljenjem troškova s količinom učinaka.

Grižinić (2016.) nadalje definira pojmove: izdatak, rashod i gubitak jer se oni vežu uz troškove pa tako za izdatak navodi da „se odnosi na smanjenje novčanih sredstava iz blagajne ili računa u banci. Rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima ili uslugama, nabavna vrijednost prodane robe i materijala, izdaci vezani za financiranje i drugi izdaci, koji nisu uzrokovani ostvarivanjem poslovnog učinka. Gubitak se može promatrati kao gubitak

predmeta rada (nastaje u toku proizvodnje, skladištenja i transporta, i dok je u planiranim granicama, predstavlja trošak, a iznad te granice je gubitak) i gubitak kao negativni poslovni rezultat (razlika je između prihoda i rashoda, kada je rashod veći od prihoda).“

U financijskim izvještajima poslovnih subjekata koja obavljaju proizvodne djelatnosti troškovi nastali tijekom određenog razdoblja mogu se podijeliti na proizvodne troškove i troškove razdoblja.

2.2. Vrste troškova

Troškovi se klasificiraju prema (Belak, 2009., 68):

- troškovi prema vremenu nastanka,
- prema funkcijama,
- prema položaju u financijskim izvještajima,
- prema mogućnosti obuhvata po nositeljima,
- prema ponašanju na promjenu aktivnosti,
- prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka
- troškovi prema mogućnosti kontrole

Svaka ta podjela troškova ima svoje podvrste, a prema vremenu nastanka troškovi se mogu podijeliti na povijesni trošak ili budući odnosno budžetirani trošak.

Povijesni troškovi su troškovi koji su nastali u nekom prošlom razdoblju i na koje menadžment nema utjecaja. Ti troškovi kazuju koliko je neko poduzeće uspješno. Njima se pridaje veliki značaj jer se na njima temelji vrednovanje imovine. „Tako postoje troškovi koji su uključeni u vrijednost imovine i koji su iskazani u bilanci i njih se naziva nedospjelim troškovima. S druge strane, troškovi koji predstavljaju rashod i nadoknađuju se iz prihoda te koje iskazujemo u računu dobiti i gubitka nazivamo dospjelim troškovima.“ (Belak, 2009., 58)

Budući ili budžetirani troškovi su troškovi koji će tek nastati. (Belak, 2009., 58) Takva vrsta troškova predstavlja ciljeve menadžmenta u nekom zadanom vremenu. Na temelju njih se donosi ocjena uspješnosti menadžmenta.

Papec (2015.) navodi da „ove dvije vrste troškova su od velikog značaja kada se analizira ostvarena profitabilnost i ciljana profitabilnost. Unutar svakog poduzeća postoji određeni broj

poslovnih funkcija, odnosno svako poduzeće ima funkciju nabave, računovodstva, financija, proizvodnje, itd., pa se te funkcije dijele na proizvodne i neproizvodne. Kako im i samo ime govori, proizvodna funkcija, odnosno proizvodni troškovi su oni koji se odnose na proces proizvodnje proizvoda, a sastoje se od troškova direktnog rada, direktnog materijala i općih troškova proizvodnje. Dakle, kada se želi stvoriti određeni gotovi proizvod u tom procesu moraju nastati određeni troškovi, a to su upravo ti, proizvodni troškovi. Na temelju tih troškova se formira cijena gotovih proizvoda. Tijekom procesa proizvodnje, svi ti troškovi uključeni u proces se kapitaliziraju, odnosno uključeni su u vrijednost zaliha. Nakon što je završio proces proizvodnje, nastao je gotovi proizvod koji sa zaliha proizvodnje odlazi na zalihe ili skladište gotovih proizvoda. Ti troškovi su kapitalizirani sve do trenutka prodaje proizvoda, odnosno onog trenutka kada proizvod odlazi sa skladišta do krajnjeg kupca. Tada ti troškovi postaju rashodi koji se u financijskom izvješću sučeljavaju s prihodima.“

Neproizvodni troškovi nisu povezani s procesom proizvodnje. U neproizvodne troškove spadaju troškovi administracije, uprave i prodaje. Razlika između proizvodnih i neproizvodnih troškova je ta što proizvodni troškovi postaju rashodi u trenutku prodaje proizvoda, a neproizvodni troškovi postaju rashodi odmah u trenutku nastanka.

Prema položaju u financijskim izvještajima troškovi se dijele na (Belak, 2009., 85):

- troškove proizvoda i troškove razdoblja,
- nedospjele i dospjele troškove,
- primarne i konverzijske troškove.

Papec (2015.) navodi da je „potrebno znati koji troškovi se svrstavaju u bilancu, a koji u račun dobiti i gubitka. Ako se krene od nedospjelih i dospjelih troškova, može se reći da se u bilancu svrstavaju nedospjeli troškovi, odnosno oni koji su uključeni u vrijednost zaliha, a koji postaju rashod u trenutku prodaje, uništenjem ili darovanjem. Nasuprot nedospjelim troškovima postoje dospjeli troškovi koji se prikazuju u izvještaju od dobiti. To su troškovi koji su rashod u trenutku nastanka i u koje se ubrajaju troškovi koji nisu uključeni u vrijednost zaliha poslovnog subjekta. Troškovi sirovina, rezervnih dijelova, direktnog materijala i slično se tijekom proces proizvodnje pretvaraju u korisne učinke, odnosno proizvode ili usluge pa se nazivaju primarnim troškovima. Troškovi nastali u procesu konverzije primarnih sirovina u gotove proizvode se nazivaju troškovima konverzije. Troškovi proizvoda se mogu usko povezati s proizvodnim troškovima, a troškovi razdoblja s neproizvodnim troškovima. Dakle,

proizvodni troškovi se kapitaliziraju sve do trenutka prodaje kada postaju rashod, a troškovi razdoblja, odnosno neproizvodni troškovi, odmah predstavljaju rashod, sučeljavaju se s prihodima i nadoknađuju se iz prihoda razdoblja.“

Troškovi prema mogućnosti obuhvata po nositeljima dijele se na (Belak, 2009., 85):

- Direktni troškovi – su oni koji se mogu pratiti prema učincima od kojih su nastali. Nositelji zapravo predstavljaju učinke koji su uzrokovali nastanak određenog troška. Direktno troškove moguće je izravno pratiti po nositeljima i uz mjesto troška imaju i oznaku radnog naloga
- indirektno troškove - nemoguće je pratiti po nositeljima niti po radnim nalogima te nemaju oznaku radnog naloga pa je njih potrebno rasporediti pomoću računovodstvenih metoda alokacije.

Podjela troškova prema ponašanju na promjenu aktivnosti su varijabilni, fiksni i mješoviti. Fiksni troškovi su nepromjenjivi s obzirom na promjenu razine aktivnosti. Oni su uvijek aktualni bez obzira na količinu iskorištenja kapaciteta. Ovi troškovi čine najveći dio troškova unutar poduzeća.

Varijabilni troškovi su troškovi koji se mijenjaju pri promjeni razine aktivnosti ili promjeni iskorištenosti kapaciteta. Ukoliko razina aktivnosti raste tada rastu i varijabilni troškovi. Varijabilni troškovi po jedinici su troškovi koji su konstantni bez obzira na promjenu razine aktivnosti.

Mješoviti troškovi su troškovi koji imaju komponente i fiksnih i varijabilnih troškova i u praksi su to najčešći troškovi. Za razdvajanje tih dviju komponenti postoji metoda koja se temelji na pronalasku prave poslovne odluke koja će dovesti do krajnjeg željenog cilja. Pri tome su od velike pomoći informacije o troškovima.

Troškovi prema značajnosti za donošenje poslovnih odluka su relevantni i irelevantni troškovi. Relevantni troškovi su bitni u poslovanju i za ostvarivanje cilja. „Irelevantni troškovi su isključeni iz analize troškova jer ne služe menadžeru za donošenje poslovnih odluka.“ (Gulin, 2012., 24) S ovom klasifikacijom mogu se povezati granični i inkrementalni troškovi. Granični trošak nastaje proizvodnjom dodatnih proizvoda. Granični trošak je relevantan trošak jer utječe na donošenje poslovne odluke.

„Klasifikacija troškova prema mogućnosti kontrole predstavlja podjelu troškova na kontrolirane i nekontrolirane troškove.“ (Gulin, 2012., 24) Kontrolirani troškovi su troškovi koje menadžment kontrolira i za koje je odgovoran. Kontrola troškova je veća ukoliko se radi o višoj organizacijskoj jedinici. Nekontrolirane troškove u takvoj jedinici menadžer ne može kontrolirati, nema nikakvog utjecaja na njih i ne može biti odgovoran za njih. (Gulin, 2012.)

2.3. Obračun i knjiženje troškova osoblja

Poslodavac je dužan zaposleniku za njegov rad isplatiti plaću. Plaća se sastoji od sljedećih elemenata:

- osnovna plaća za puno radno vrijeme i normalni radni učinak. Računa se kao umnožak osnovice i koeficijenta složenosti radnog mjesta.
- dodatak za ukupni radni staž u iznosu od 0.5% od osnovne plaće za svaku navršnu godinu radnog staža
- stimulativni dio po osnovi ostvarenih rezultata rada, koji se utvrđuju u postotku na osnovnu plaću po unaprijed poznatim kriterijama..
- dodatak na posebne radne uvjete
- dodatak za rad na dane državnih praznika, blagdane, neradne dane, prekovremeni rad, noćni rad.....
- stalni dodatak na plaću 500 kn.

Svrha plaće se očituje u pokrivanju osobnih potreba za što služi neto plaća, za davanja u obliku poreza i doprinosa za javne, lokalne, samoupravne i zajedničke potrebe kao što su školstvo, sudstvo, i drugo.

U nastavku rada definirani su troškovi osoblja i knjiženje troškova osoblja.

2.3.1. Troškovi osoblja

Troškovi osoblja pripadaju skupini 47, a to su troškovi plaća zaposlenih u trgovačkom društvu. U većini društva na troškove osoblja često otpada veći dio troškova poslovanja.

S računovodstvenog aspekta troškovi osoblja raščlanjeni su na (Efpu.hr):

- Nadnice i plaće
- Troškove poreza i doprinosa iz i na plaće

Za potrebe evidencije troškova osoblja u kontnom planu se koriste skupine konta skupine 47 i to:

- Konto 470 – Plaće za rad
- Konto 471 – Naknade plaća
- Konto 472 – Doprinosi na plaće i naknade plaća

„Troškovi osoblja mogu biti proizvodni i neproizvodni, ovisno o tome da li zaposlenici sudjeluju izravno u izradi proizvoda ili usluge ili su zaposleni u pomoćnim službama. Proizvodni troškovi osoblja čine sastavni dio troškova proizvodnje, dok se neproizvodni troškovi osoblja sastoje od troškova vezanih za zaposlene koji izravno ne sudjeluju u izradi proizvoda. Unutar navedenih sintetičkih konta mogu se otvoriti analitička konta na kojima se evidentiraju troškovi osoblja za proizvodni i neporoizvodni rad. Poslodavac ne smije sukladno, Zakonu o radu (NN 93/14), isplaćivati plaću za razdoblje duže od mjesec dana što znači da je on obvezan obračunati i isplatiti plaću najmanje jedanput mjesečno. Ukoliko ugovorom nije drukčije određeno, poslodavac je dužan isplatiti plaću najkasnije do petnaestog dana u idućem mjesecu. Poslodavci su dužni obračunati i platiti doprinose prema iznosu dospjele, a ne isplaćene plaće do zadnjeg dana u mjesecu u kojemu plaća dopijeva na naplatu.“ (Epfu.hr)

Božina (2016.) navodi da „Zakonom o radu (NN 93/14) su propisani samo neki od dodataka na plaću. Primjerice, poslodavac nedvojbeno u određenim slučajevima treba radniku isplatiti povećanu plaću, i to ako radi u otežanim uvjetima, za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je Zakonom o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u RH (NN 130/11) određeno da se ne radi, za prekovremeni rad te za rad noću.“

Pravo radnika na povećanu plaću odnosno na dodatak na plaću poslodavci utvrđuju vlastitim aktima ili je to pravo već propisano nekim od kolektivnih ugovora.

Božina (2016.) nadalje navodi da „u praksi se dodatci na plaću utvrđuju kao povećanja u visini određenog postotka, a ta visina nije uređena Zakonom o radu (NN 93/14), već se ona utvrđuje ostalim izvorima radnikova prava. Visina plaće može biti utvrđena kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu, pravilnikom o radu i sličnim aktima, no najniža plaća za rad ne može biti niža od najniže minimalne plaće za 2016. godinu, a to je svota od 3.276,00 kn. Kao što je prethodno navedeno u pravilu, plaća za redoviti rad utvrđuje se tako da se osnovna plaća uvećava za dodatke na plaću (rad nedjeljom, prekovremeni, otežani uvjeti i dr.).“

Za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, radnik ima pravo na povećanu plaću, a što je propisano Zakonom o radu ((NN 93/14).

Vrste plaće (<http://knjigovodstvo-racunovodstvo.blogspot.hr/2009/11/troskovi-osoblja.html>):

- osnovna plaća,
- povećana plaća na osnovi radnog staža, složenosti posla,
- povećana plaća na osnovi ostvarenih rezultata rada- stimulativna ili poticajna.

Djelatnik ostvaruje određene naknade, a to su:

- naknada za vrijeme bolovanja,
- naknada za godišnji odmor,
- naknada za vrijeme vojne vježbe,
- naknada za vrijeme tjednog odmora, državnih i vjerskih blagdana.

2.3.2. Naknada za vrijeme bolovanja

Naknada plaće za vrijeme bolovanja se određuje od osnovice za naknadu koju čini prosječna svota plaće koja je osiguraniku isplaćena u posljednjih šest mjeseci, a prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu. Neovisno je na čiji se teret isplaćuje. „Pod plaćom na osnovi koje se utvrđuje osnovica za naknadu plaće podrazumijeva se redovita mjesečna plaća osiguranika utvrđena u skladu s odredbama propisa o radu i drugih propisa o određivanju plaće te naknada plaće isplaćena za vrijeme odsutnosti s rada (godišnji

odmor, plaćeni dopust i bolovanje) koja se isplaćuje na teret pravne ili fizičke osobe kod koje je osiguranik zaposlen. Stoga, iako je regres za godišnji odmor može bitno isplaćen kao plaća (oporezivo) u razdoblju koje služi kao osnovica za određivanje nadoknade plaće za vrijeme bolovanja, prema navedenome ne ulazi u osnovicu za utvrđivanje naknade za bolovanje“. (Božina, 2016., 54)

Regres je jedna od prigodnih nagrada koja se može isplatiti neoporezivo, poslodavac može donijeti odluku i radniku koji ne koristi godišnji odmor isplatiti neoporezivu svotu za neku drugu prigodu, rođendan, naknada za preseljenje i sl.

2.3.3. Naknada za vrijeme godišnjeg odmora

Regres je prigodna nagrada koja se neoporezivo isplaćuje zaposlenicima u vrijeme odlaska na godišnji odmor. Za radnika godišnji odmor predstavlja odmor od obveze na rad. Godišnji odmor se ostvaruje svaku kalendarsku godinu u trajanju od četiri tjedna. Godišnji odmor može trajati i duže od predviđena četiri tjedna na način da je propisano kako se autonomnim aktom može utvrditi trajanje godišnjeg odmora dulje od najkraćega propisanog. (Božina, 2016.)

Autonomni akti kojima se može utvrditi trajanje godišnjeg odmora u duljem trajanju od zakonski propisanog minimuma su (Božina, 2016.):

- ugovor o radu,
- pravilnik o radu,
- kolektivni ugovor,
- sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca.

Prema Zakonu o radu (NN 93/14), radnicima za vrijeme godišnjeg odmora pripada i naknada plaće. Za odlazak na godišnji odmor radnici ostvaruju pravo na regres koji predstavlja naknadu za radnikove povećane troškove koji nastaju za vrijeme korištenja godišnjeg odmora. Prema Zakonu o radu (NN 93/14) radnik za svaku kalendarsku godinu ima pravo na plaćeni godišnji odmor, što znači da radnik dobiva naknadu plaće bez obzira što u to vrijeme ne odlazi na posao.

Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora radnik ima pravo na naknadu plaće u visini određenoj kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, a najmanje u visini njegove prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca.

Plaćom se smatra bruto-plaća. Pri utvrđivanju naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora, uračunavaju se sva primanja u novcu i naravi koja predstavljaju plaćanje za rad, a to mogu biti (Božina, 2016.):

- osnovna plaća utvrđena ugovorom o radu, kolektivnim ugovorom i sličnim aktima (određena prema složenosti poslova i sl.) isplaćena u novcu ili naravi (plaća u naravi s osnove korištenja službenim vozilom u privatne svrhe, kamate na kredit ispod 3 % i sl.)
- dodatci na plaću (za prekovremeni rad, za rad nedjeljom i blagdanom, za rad noću i sl.)
- možebitno povećanje plaće za otežane uvijete rada
- postotak povećanja plaće za godine staža (minuli rad)
- stimulativni dio plaće ako je utvrđen kao nagrada za ostvarivanje većih rezultata rada s čijim je kriterijima za utvrđivanje zaposlenik unaprijed upoznat (premašena norma i sl.).

„Sve isplate koje ne predstavljaju plaću za rad, neovisno o tome jesu li neoporezive ili oporezive, kao što su nadoknade, potpore, darovi (npr. dnevnice, prijevoz s posla i na posao, jubilarne nagrade, božićnica, uskrsnica, regres, potpore za bolovanje i sl.), materijalna su prava radnika i ne čine sastavni dio plaće radnika odnosno naknade za rad, ne bi trebali biti niti dio prosjeka na temelju kojeg se utvrđuje naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora.“ (Božina, 2016.)

Da bi se utvrdila naknada plaće za godišnji odmor, poslodavac prvo treba utvrditi broj dana godišnjeg odmora.

Božina (2016.) navodi da „broj radnih dana koji se uračunavaju u godišnji odmor radnika te općenito trajanje godišnjeg odmora od najkraće propisanog (4 tjedna), utvrđuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Dakle, tim aktima propisuju se (radni) dani koji se uračunavaju u godišnji odmor radnika.“

Pri izračunavanju godišnjeg odmora, tjedan treba pretvoriti u dane ovisno o tome radi li radnik pet ili šest dana u tjednu. U tom slučaju, zakonski minimum godišnjeg odmora od četiri tjedna kod radnika koji radi pet dana tjedno je 20 dana godišnjeg odmora, a radnika koji radi šest dana tjedno, 24 dana godišnjeg odmora.

Oni radnici kojima se subote ne uračunavaju u godišnji odmor (primjerice, rade od ponedjeljka do petka), ostvaruju pravo na najmanje 20 radnih dana godišnjeg odmora, dok radnici kojima subota predstavlja redoviti radni dan, ostvaruju pravo na najmanje 24 radna dana godišnjeg odmora.

U trajanje godišnjeg odmora ne uračunavaju se (Božina, 2016.):

- blagdani i neradni dani određeni zakonom
- razdoblje privremene nesposobnosti za rad koje je utvrdio ovlašteni liječnik (bolovanje odnosno dani za koje se isplaćuje naknada plaće na teret poslodavca ili naknada plaće na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- dani plaćenog dopusta.

Navedene odredbe bitne su i radi utvrđivanja naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora.

2.3.4 Naknada za vrijeme tjednog odmora, državnih i vjerskih blagdana

Neki radnici moraju raditi i u vrijeme blagdana, bilo vjerskih ili državnih. To se odnosi na djelatnosti koje po svojoj naravi ne mogu biti zaustavljene radi neradnih dana primjerice rad u ugostiteljstvu, javni prijevoz putnika, rad djelatnika u trgovini, na zdravstvene djelatnike, djelatnike u policiji i sl. Kada radnici rade na blagdan ostvaruje pravo na povećanu plaću za rad na taj dan. Zakonom o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj utvrđeni su blagdani (NN 130/11) odnosno neradni dani prema kojima radnici ne rade.

Neradni dani u Republici Hrvatskoj su (Božina, 2016.):

- 1. siječnja – Nova godina,
- 06. Siječnja – Bogojavljanje ili Sveta tri kralja,
- Uskrsni ponedjeljak

- Tijelovo
- 1. svibnja – Praznik rada,
- 22. lipnja – Dan antifašističke borbe,
- 25. lipnja – Dan državnosti,
- 5. kolovoza – Dan pobjede i domovinske zahvalnosti,
- 15. kolovoza – Velika Gospa
- 08. listopada – Dan neovisnosti,
- 1. studenog – Svi sveti,
- 25. - 26. prosinca – Božić i Sv. Stjepan

„Građani RH koji Božić slave 7. siječnja, građani islamske vjeroispovijesti u dane Ramazanskog bajrama i Kurban-bajrama te židovske vjeroispovijesti u dane Roš Hašane i Jom Kipura imaju pravo na taj dan ne raditi.“ (Božina, 2016.)

Radnici koji rade na te dane ostvaruju pravo na povećanu plaću odnosno dodatak na plaću za rad na blagdan. Isto tako, naknadu plaće ostvaruju i radnici koji ne rade te dane.

U slučaju da blagdan pada na dan kada prema rasporedu radnog vremena radnik treba raditi, ali radnik obavlja takvu vrstu posla da ne treba raditi taj dan, tada će radnik ostvariti pravo na naknadu plaće. Ukoliko blagdan pada na dan kada prema rasporedu radnog vremena radnik treba raditi, tada radnik ostvaruje pravo na plaću i dodatak na plaću za rad nedjeljom. U slučaju da blagdan pada na dan kada prema rasporedu radnog vremena radnik ne treba raditi tada poslodavac radniku ne utvrđuje niti plaću niti dodatka na plaću, a niti naknadu plaće. (Božina, 2016)

2.3.5. Božićnice i ostale prigodne nagrade

Nagrade koje isplaćuju poslodavci, a vežu se za prigodu božićnih i novogodišnjih blagdana, uobičajeno se isplaćuju zaposlenicima, no nema zapreke da se isplaćuju i osobama koje nisu zaposlenici. Pri isplati prigodnih nagrada poslodavci trebaju voditi brigu o pravu radnika na ovakav primitak i mogućnosti neoporezive isplate. Nagrade koje se radniku prigodno isplaćuju neoporezivo za božićne blagdane mogu biti božićnica, dar u naravi i dar za dijete, a jednako tako se iste nagrade isplaćuju nezaposlenima, ali pod drukčijim uvjetima.

2.3.6. Neoporeziva naknada za korištenje privatnim vozilom

Prilikom korištenja osobnog automobila u službene svrhe, poslodavac zaposleniku može isplatiti neoporezivu nadoknadu. To pravo radnika se utvrđuje kolektivnim ugovorom, internim pravilnikom o radu, ugovorom o radu ili odlukom poslodavca.

Radnici o korištenju privatnim vozilom u službene svrhe ne mogu samostalno odlučiti, već poslodavac o tome izražava svoju volju odnosno pred radnika predstavlja zamolbu odnosno odobrava to korištenje. Porezni položaj korištenja privatnim vozilom u službene svrhe uređuje Pravilnik o porezu na dohodak.

„Ako poslodavac radniku isplaćuje naknadu za korištenje vozilom u svoti višoj od 2,00 kn / po prijeđenom kilometru, razlika između neoporezive svote i isplaćene naknade je primitak koji se oporezuje dohotkom od nesamostalnog rada odnosno neto-plaća koju treba obračunati na bruto-svotu prema kojoj treba podmiriti sve obvezene doprinose te porez na dohodak uz možebitni prirez.“ (Božina, 2016.)

Korištenje privatnim vozilom za službene namjene treba razlikovati kao (Božina, 2016.):

- korištenje privatnim vozilom za potrebe službenog puta (za udaljenosti koje su, u pravilu, veće od 30 km od mjesta sjedišta poslodavca ili uobičajenog boravišta odnosno prebivališta radnika)
- korištenje privatnim vozilom za službene svrhe odnosno za loko-vožnju (samo za potrebe lokalne uporabe, za udaljenosti koje su, u pravilu, manje od 30 km od mjesta sjedišta poslodavca).

Prilikom odlaska radnika na službeni put, poslodavac može odobriti i korištenje privatnog vozila. Prema Pravilniku o porezu, izdatci za službena putovanja kao što su dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnim automobilom u službene svrhe, troškovi noćenja i drugo obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdatci i drugi podatci navedeni na putnom nalogu.

Zbog toga radnik treba bilježiti evidenciju o svim troškovima nastalim na službenom putu zajedno s evidencijom o prijeđenim kilometrima u putni nalog. U putnom nalogu radnik stoga treba evidentirati podatke o kilometrima koje je prešao u službene svrhe, počevši bilježiti kilometre od mjesta iz kojeg polazi na službeni put. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdatci. Vezano za korištenje privatnim vozilom za službene svrhe,

putnom nalogu osobito se prilažu računi za cestarinu i parkiranje vozila u mjestu službenog puta.

Kada se privatnim automobilom koristi za svrhe u mjestu odnosno naselju sjedišta ili izdvojene poslovne jedinice poslodavca, obvezno se treba voditi evidencija o prijeđenim kilometrima jer neoporeziva naknada od 2,00 kn/km za korištenje privatnom vozilom, priznaje se na temelju vjerodostojnih isprava (računa, obračuna, odluka, potvrda o cijeni karata i drugog)

Porezna uprava je donijela Uputu o evidenciji pri korištenju prijevoznih sredstava prema kojoj ako se privatnim automobilom koristi za službene svrhe u mjestu odnosno naselju (loko-vožnja), osoba koja se koristi automobilom (radnik) obvezna je voditi dnevnu evidenciju za obračun nadoknade za korištenje automobilom.

Primjer ispravno ispunjene Upute o evidenciji prikazan je na slici 1.

DRUŠTVO d.o.o. Milana Sachsa 1, Zagreb OIB 0001201641561									
Obračun loko-vožnje za mjesec					Srpanj	Zaposlenik: Ivan Matijević			
DATUM	OSOBNI AUTOMOBIL				RELACIJA	VRIJEME	PRIJEĐENI KM	NAKNADA u kunama (2,00 kn / km)	IZVJEŠĆE (OPIS OBAVLJENOG POSLA)
	MARKA VOZILA	REGISTRACIJSKI BROJ	BROJILO						
			POČETNO STANJE	ZAVRŠNO STANJE					
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (8 X 2,00 kn)	10
31. 7.	Audi A6	ZG-0506-AB	#####	#####	Porezna uprava – (Centar) – FINA – (Vukovarska) – Zagrebačka banka – (Maksimirska)	9:30-11:15	17,5 km	35,00	dostava PDV obrasca, virmana i plaće
Datum obračuna:			Kontrolirao:		Potpis ovlaštene osobe:				

Slika 1. Evidencija o prijeđenim kilometrima

Izvor: Božina A., (2016.): Neoporeziva naknada za korištenje privatnim vozilom, RRiF, str.71.

Kao što se može vidjeti sa slike Evidencija za obračun naknade od 2,00 kn/km treba sadržavati:

- Ime/naziv i adresu poslodavca odnosno isplatitelja primitka
- Nadnevak obračuna i obračun te svotu primitka za isplatu i potpis ovlaštene osobe
- nadnevak i vrijeme korištenja automobilom
- broj prijeđenih kilometara i nazive prijeđenih lokacija

- podatke o automobilu (marka i registarska oznaka automobila)
- izvješće o radu.

U evidenciju se obvezno unosi i početno i završno stanje brojila – kilometar / sat automobila, i to: dnevno za prijeđene lokacije u službene svrhe te ukupno na početku i na kraju obračunskog razdoblja.

2.4. Knjiženje troškova osoblja

Postoje određene isprave koje se koriste za knjiženje, a to su (<http://knjigovodstvo-racunovodstvo.blogspot.hr/2009/11/troskovi-osoblja.html>):

- Obračunski list,
- Platna lista,
- Blagajnička uplatnica i isplatnica,
- Izvadak sa žiro računa,
- Potvrda o bolovanju djelatnika.

Knjiženje plaća se evidentira u:

- Glavnoj knjizi,
- U analitičkom knjigovodstvu,
- Porezna kartica,
- Izvještaj o dohotku.

Kako izgleda knjiženje troškova osoblja, prikazat će se na primjeru zaposlenika u administraciji za kojeg je napravljen obračun plaće. Tada knjiženje plaće ima sljedeći sljed:

- Plaća zaposlenika se obračuna u neto svoti, izračunaju se porezi, prirezi i doprinosi iz plaće te doprinosi na plaće. Putem žiro računa isplati se plaća na tekući račun zaposlenika. To se sve evidentira u dnevniku i glavnoj knjizi što je prikazano u sljedećim tablicama.

Tablica 1. Knjiženje u dnevniku

Tek. Br.	Opis	Konto	Svota	
			Duguje	Potražuje
1.	Neto plaće u administraciji	4200	5.262,41	
	Porez, prirez i doprinosi iz plaća u administraciji	4202	2.737,59	
	Doprinosi na plaće u administraciji	4210	1.328,00	
	Obveze za neto plaće	230		5.262,41
	Obveze za porez i prirez	241		2.737,59
	Obveze za doprinose iz plaća i na plaće	242		1.328,00
	Za obračun plaće u administraciji			
	Ukupno		9.328,00	9.328,00

Izvor: vlastita izrada autora prema Belak V. (2002.), Osnove profesionalnog računovodstva, str.362.

Kao što se vidi u tablici 1., u dnevnik se upisuju svi konti, njihovi nazivi te svote koje zaposlenik duguje i potražuje.

Knjiženje u glavnoj knjizi prikazano je sljedećom tablicom.

Tablica 2. Knjiženje u glavnoj knjizi

4200-Neto plaće u administraciji		230- Obveze za neto plaće	
(1)	5.262,41		5.262,41 (1)
4202 - Porez, prirez i doprinosi iz plaća u administraciji		241 - Obveze za porez i prirez	
(1)	2.737,59		2.737,59 (1)
4210 - Doprinosi na plaće u administraciji		242 - Obveze za doprinose iz plaća i na plaće	
(1)	1.328,00		1356,56 (1)

Izvor: izrada autora prema Belak V., (2002.), Osnove profesionalnog računovodstva, str. 363.

Kada se plaća isplati preko žiro računa konta 230, 241 i 242 se zatvaraju (dugovno) sa žirom računom (potražno). Knjiženje isplate je prikazano slikom 2.

		230 – Obveze za neto plaće	
		→ (2) 5.262,41	5.262,41 S ⁰
		241 – Obveze za porez prirez	
		→ (2) 2.737,59	2.737,59 S ⁰
		242 – Obveze za doprinose iz plaća i na plaće	
		→ (2) 1.328,00	1.328,00 S ⁰
		1000 – Žiro račun	
S ⁰	xxxx	9.328,00	(2) ←

Slika 2. Knjiženje isplate

Izvor: Belak V., (2002.), Osnove profesionalnog računovodstva, str. 363.

Belak (2002., 363) navodi da se u praksi plaće ne knjiže pojedinačno nego skupno za sve zaposlenike prema isplatnoj listi (popisu). Međutim ako se obračunavaju i knjiže plaće proizvodne djelatnosti treba voditi računa da plaće zaposlenih u proizvodnji i administraciji, upravi i prodaji treba obračunati i proknjižiti odvojeno. To je neophodno iz razloga što se troškovi plaća (bruto plaće plus doprinosi na plaće) u pravilu knjiže na zalihe jer su prema MRS 2 to uskladivi troškovi.

3. DOPRINOSI I POREZI VEZANI UZ TROŠKOVE OSOBLJA

Zasnivanje radnog odnosa znači zasnivanje i statusa osiguranika prijavom u mirovinsko i zdravstveno osiguranje s osnove radnog odnosa, a cilj je ostvarivanje plaće kao naknade za rad. Svaki rad nije jednak jer svi poslovi za koje se zasniva radni odnos nisu jednako složeni pa se razmjerno sposobnosti za obavljanje poslova utvrđuje i visina plaće. Plaća se određuje ugovorom o radu koji sklapaju radnik i poslodavac i iznos je u bruto svoti. Tako određena plaća je osnovica za obračun doprinosa i ostvarivanje prava iz socijalnih osiguranja. S obzirom na to da plaće nisu jednake za sve radnike, ni osnovice za plaćanje doprinosa nisu jednake, a time ni visina mirovine koju radnici ostvaruju nakon što ostvare to pravo na temelju propisa iz mirovinskog osiguranja. Plaću treba shvatiti kao tržišnu i socijalnu kategoriju koja je predmet propisa iz područja radnog prava, socijalnih osiguranja i propisa koji uređuju plaćanje doprinosa i poreza na dohodak. Pod minimalnom plaćom smatra se bruto-plaća u kojoj su sadržani doprinosi za mirovinsko osiguranje, porez na dohodak i prirez te neto-plaća. Iznos minimalne plaće iznosi 3 276,00kn.

Ukoliko radnik dobiva minimalnu plaću to može značiti da ugovoreni dodatci na plaću, npr. dodatak za staž, stimulativni dio s osnove ostvarenih rezultata rada i sl., nisu sadržani u minimalnoj plaći već se dodaju na svotu minimalne plaće.

3.1. Zakonske odredbe za poreze i doprinose

„Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak.“ (NN 10/14) Prema Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16) porezni obveznik jest rezident ili nerezident. Rezident je fizička ili pravna osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Također, rezident je fizička osoba koja je zaposlena u državnoj službi Republike Hrvatske te po toj osnovi prima plaću, ali nema prebivalište ni boravište. Dakle, kriterij za određivanje rezidenta je prostor, a ne državljanstvo.

S druge strane, nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama tuzemnog Zakona.

Dohodak koji se oporezuje prema Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16) je sljedeći:

- dohodak od nesamostalnog rada,

- dohodak od samostalne djelatnosti,
- dohodak od imovine i imovinskih prava,
- dohodak od kapitala,
- dohodak od osiguranja i
- drugi dohodak u tuzemstvu i u inozemstvu.

Porez na dohodak od nesamostalnog rada prema Zakonu o porezu na dohodak su (NN 115/16):

1) svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje ili daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, a to su:

a) plaća koju poslodavac isplaćuje radnicima u svezi sa sadašnjim radom, prijašnjim radom po osnovi prijašnjeg radnog odnosa ili budućim radom po osnovi sadašnjeg radnog odnosa,

b) primici po osnovi naknada, potpora, nagrada i drugog, koje poslodavac isplaćuje ili daje radnicima iznad propisanih iznosa,

c) plaća koju radniku umjesto poslodavca isplati druga osoba,

d) premije osiguranja koje poslodavci plaćaju za svoje radnike po osnovi životnog osiguranja, dopunskog, dodatnog i privatnog zdravstvenog osiguranja, dobrovoljnog mirovinskog osiguranja iznad propisanog iznosa i osiguranja njihove imovine,

e) svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku za obavljeni rad po osnovi ugovora o radu ili drugog akta kojim se uređuje radni odnos,

2) poduzetnička plaća koja ulazi u rashod pri utvrđivanju poreza na dobit

3) primici (plaća) fizičkih osoba izaslanih na rad u Republiku Hrvatsku po nalogu inozemnog poslodavca u tuzemna društva za rad u tim društvima,

4) primici (plaća) članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama,

5) naknade plaće osobama koje pružaju njegu i pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata I. skupine, prema posebnom propisu.

Principima po osnovi nesamostalnog rada smatraju se i:

- 1) mirovine ostvarene na temelju prijašnjih uplata doprinosa za obvezno mirovinsko osiguranje
- 2) mirovine koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca za doprinos dijela mirovine, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja,
- 3) mirovinske rente koje isplaćuju osiguravatelji na temelju prijašnjih uplata poslodavca, ako su te uplate bile oslobođene oporezivanja,
- 4) mirovine koje se isplaćuju poduzetnicima koji su obavljali samostalnu djelatnost, poduzetnicima koji su plaćali porez na dobit i drugim osobama na temelju prijašnjih uplata doprinosa u propisano obvezno osiguranje, a koji su bili porezno dopustivi izdatak ili rashod,
- 5) mirovine rezidenata ostvarene u inozemstvu.

• Porez na dohodak od samostalne djelatnosti - smatra se dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, dohodak od slobodnih zanimanja i dohodak od poljoprivrede i šumarstva. Obrtom i s obrtom izjednačenim djelatnostima (obrtničkim djelatnostima), sukladno Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16), smatraju se:

- djelatnosti u smislu članka 1. Zakona o obrtu i sve druge posebno navedene gospodarstvene djelatnosti,
- ustup uz naknadu ili konačna prodaja imovinskih prava u okviru obrtničke djelatnosti ili djelatnosti slobodnog zanimanja.

Djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak.

Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju:

- samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinar, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih

upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti,

- samostalna djelatnost znanstvenika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti,
- samostalna predavačka djelatnost, odgojna djelatnost i druge slične djelatnosti,
- samostalna djelatnost novinara, umjetnika i sportaša. Djelatnost poljoprivrede i šumarstva obuhvaća korištenje prirodnih bogatstava zemlje i prodaju, odnosno zamjenu od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju. Fizičke osobe su po osnovi djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak, ako su po toj osnovi obveznici poreza na dodanu vrijednost prema posebnom zakonu, ako po toj osnovi u poreznom razdoblju ostvare ukupni godišnji primitak veći od 35% iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost te ako ostvaruju poticaje na način i pod uvjetima propisanim posebnim zakonima.

• Dohodak od imovine i imovinskih prava - dohotkom od imovine i imovinskih prava smatra se razlika između primitaka po osnovi najamnine, zakupnine, iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranja kampova, primitaka od vremenski ograničenog ustupa autorskih prava, prava industrijskog vlasništva i drugih imovinskih prava, primitaka od otuđenja nekretnina i imovinskih prava i izdataka koji su poreznom obvezniku u poreznom razdoblju nastali u svezi s tim primicima. Kod dohotka od imovine na temelju najma ili zakupa pokretnina i nekretnina priznaju se izdaci u visini 30% od ostvarene najamnine ili zakupnine.

• Porez na dohodak od kapitala - smatraju se primici po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja i udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opsijskom kupnjom vlastitih dionica, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju.

• Porez na dohodak od osiguranja - smatraju se primici u visini uplaćenih i porezno priznatih premija životnog osiguranja s obilježjem štednje i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja, a u slučaju otkupa polica životnog i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja ili prestanka osiguranja dohotkom se smatra iznos primitka, ako je manji od uplaćenih premija osiguranja. Pri utvrđivanju dohotka prema stavku 1. ovoga članka iz Zakona o porezu na dohodak ne

priznaju se izdaci. Uplaćene premije osiguranja od kojih se utvrđuje dohodak od osiguranja iskazuju se s valutnom klauzulom i u trenutku isplate osigurane svote preračunavaju u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan isplate. Poslodavci, isplatitelji i porezni obveznici dužni su o uplaćenim porezno priznatim premijama osiguranja, odnosno premijama osiguranja na koje se ne plaća porez na dohodak sukladno članku 10. točki 17. Zakona o porezu na dohodak i isplaćenom dohotku od osiguranja voditi i dostavljati propisane evidencije i izvješća.

• Drugi dohodak - je razlika između svakoga pojedinačnog primitka umanjenog za propisane izdatke. Primicima se smatraju:

- primici po osnovi djelatnosti članova skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, članova povjerenstava i odbora koje imaju ta tijela i sudaca porotnika koji nemaju svojstvo djelatnika u sudu,
- autorske naknade isplaćene prema posebnom zakonu kojim se uređuju autorska i srodna prava,
- primici po osnovi djelatnosti sportaša, primici po osnovi djelatnosti trgovačkih putnika, agenta, akvizitera, sportskih sudaca i delegata, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika, konzultanata, sudskih vještaka, te druge slične djelatnosti,
- primici u naravi – korištenje zgrada, prometnih sredstava, povoljnije kamate pri odobravanju kredita i druge pogodnosti koje davatelji tih primitaka daju fizičkim osobama koje nisu njihovi radnici,
- nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja, iznad propisnih iznosa,
- primici učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga prema posebnim propisima, iznad propisanog iznosa,
- stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje na srednjim, višim i visokim školama i fakultetima, iznad propisanog iznosa,

- sportske stipendije koje se prema posebnim propisima isplaćuju sportašima amaterima za njihovo sportsko usavršavanje, iznad propisanog iznosa,
- nagrade za sportska ostvarenja i naknade sportašima amaterima prema posebnim propisima, iznad propisanih iznosa,
- ostali posebno navedeni primici koje fizičkim osobama isplaćuju ili daju pravne i fizičke osobe (obveznici poreza na dobit i obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti) i drugi isplatitelji i davatelji.

Izdacima koji se priznaju pri utvrđivanju drugog dohotka smatraju se uplaćeni doprinosi za obveza osiguranja iz primitaka, prema posebnim propisima.

3.2. Doprinosi vezani uz troškove osoblja

Prema Belaku (2002., 361) u troškove osoblja spadaju bruto plaće, nadoknade plaća, doprinosi na plaće, svi ostali bruto primici u novcu ili naravi koji se smatraju dohotkom.

Bruto plaća se sastoji od (Belak, 2002., 361):

- neto plaće,
- nadoknada,
- poreza, prireza i doprinosa iz plaća.

Na bruto plaće plaćaju se doprinosi na plaće. Od bruto plaće odbijaju se doprinosi iz plaće. Doprinosi iz plaće obračunavaju se po određenim stopama.

Osnovica za plaćanje doprinosa iz i na plaću je iznos bruto plaće umanjen za olakšice u plaćanju doprinosa. Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja propisano je da najnižu i najvišu osnovicu za plaćanje doprinosa utvrđuje ministar financija.

Doprinosi na plaću obračunavaju se na iznosu bruto plaće prema određenim stopama.

„Kada je riječ o plaćama, treba voditi računa o određenim ograničenjima glede osnovice za doprinose iz plaća. Osnovica za doprinose je, u pravilu, plaća određena ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorima i ostalim internim aktima poslodavca. Međutim, kada u nekim slučajevima naknada plaće padne ispod najniže osnovice za plaćanje doprinosa ili je pak ugovorena plaća veća od najviše mjesečne osnovice za plaćanje doprinosa, tada

treba obračunati doprinose na propisanu najnižu ili najvišu mjesečnu osnovicu“ (Jurković-Jarža, 2017., 17) što je prikazano u tablici 3.

Tablica 3. Najviše i najniže osnovice za plaćanje doprinosa iz i na plaće za 2017. godinu

Naziv doprinosa	Stope doprinosa čl. 20. Zakona o doprinosima		Obveznik doprinosa čl. 19. Zakona	Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa
	iz plaće	na plaću		
Doprinosi za mirovinsko osiguranje: I. stup II. stup	20 % 15 % 5 %		radnik	poslodavac
Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje		15 %	poslodavac	poslodavac
Doprinos za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu		0,5 %	poslodavac	poslodavac
Doprinos za zapošljavanje + naknada za nezaposlene invalide osobe za poslodavce koji zapošljavaju 20 i više radnika.		1,7 %	poslodavac	poslodavac
Ukupno:	20 %	17,2 %		

Izvor: Jurković-Jarža L., (2017.): Plaće i doprinosi u 2017. godini, RRiF, str. 17.

Stope doprinosa iz i na plaću u RH u 2017. godini nisu se mijenjale te su prikazane u sljedećoj tablici.

Tablica 4. Stope doprinosa iz i na plaću u Republici Hrvatskoj u 2017. godini

Naziv doprinosa	Stope doprinosa čl. 20. Zakona o doprinosima		Obveznik doprinosa čl. 19. Zakona	Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa
	iz plaće	na plaću		
Doprinosi za mirovinsko osiguranje: I. stup II. stup	20 % 15 % 5 %		radnik	poslodavac
Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje		15 %	poslodavac	poslodavac
Doprinos za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu		0,5 %	poslodavac	poslodavac
Doprinos za zapošljavanje + naknada za nezaposlene invalidne osobe za poslodavce koji zapošljavaju 20 i više radnika.		1,7 %	poslodavac	poslodavac
Ukupno:	20 %	17,2 %		

Izvor: Jurković-Jarža L., (2017.): Plaće i doprinosi u 2017. godini, RRiF, str.18

3.3. Porez na dohodak

Prema čl. 24. st. 2. Zakona o porezu na dohodak (NN 115/16), predujam poreza na dohodak od nesamostalnog rada obračunava se od porezne osnovice koju čini svota svih primitaka od nesamostalnog rada ostvarenih tijekom jednog mjeseca, smanjena za izdatke, pod kojima se smatraju doprinosi iz plaće (doprinos za mirovinsko osiguranje I. stup i II. stup.) i smanjen za svotu mjesečnoga osobnog odbitka.

Prema Zakonu o porezu na dohodak (NN 115/16), osnovni osobni odbitak iznosi 3.800,00 kn. Međutim, osnovica prema kojoj se utvrđuje osobni odbitak za djecu i druge uzdržavane članove obitelji iznosi 2.500,00 kn. To znači da se svota osobnog odbitka za uzdržavane članove obitelji izračunava s primjenom propisanih faktora na osnovicu od 2.500,00 kn kako je pokazano u tablici 5.

Tablica 5. Osobni odbitci

Red. br.	Osnova za utvrđivanje osnovnoga osobnog odbitka	Koeficijent	Mjesečna svota (u kunama i lipama)
1	2	3	4
1.	Uzdržavani članovi uže obitelji	0,7	1.750,00
2.	Prvo uzdržavano dijete	0,7	1.750,00
3.	Drugo uzdržavano dijete	1,0	2.500,00
4.	Treće uzdržavano dijete	1,4	3.500,00
5.	Četvrto uzdržavano dijete	1,9	4.750,00
6.	Peto uzdržavano dijete	2,5	6.250,00
7.	Šesto uzdržavano dijete	3,2	8.000,00
8.	Sedmo uzdržavano dijete	4,0	10.000,00
9.	Osmo uzdržavano dijete	4,9	12.250,00
10.	Deveto uzdržavano dijete	5,9	14.750,00
11.	Za svako daljnje uzdržavano dijete koeficijent osnovnoga osobnog odbitka progresivno se uvećava za 1,1 (1,1.....) više u odnosu prema koeficijentu za prethodno dijete		
12.	Invalidnost poreznog obveznika, svakoga uzdržavanog člana uže obitelji i svakoga uzdržavanog djeteta	0,4	1.000,00
13.	Invalidnost utvrđena po jednoj osnovi 100 % i/ili korištenje, na temelju posebnih propisa, prava na doplatak za pomoć i njegu poreznog obveznika odnosno prava na osobnu invalidninu, svakoga uzdržavanog člana uže obitelji i svakoga uzdržavanog djeteta. Korištenje uvećanja osnovnoga osobnog odbitka po ovoj osnovi isključuje korištenje uvećanja osnovnoga osobnog odbitka iz r. br. 12.	1,5	3.750,00

Izvor: Turković-Jarža, (2017.): Plaće i doprinosi u 2017. godini, RRiF, str. 18.

„Djecom se u smislu čl. 14. st. 5. Zakona o porezu na dohodak (NN 115/16) smatraju djeca koju roditelji, posvojitelji, udomitelji i skrbnici uzdržavaju. Djecom se smatraju i djeca nakon završenoga redovitog školovanja do prvog zapošljavanja.

Uzdržanim se članovima obitelji, prema st. 6. toga članka smatraju bračni drug, roditelji poreznog obveznika, djeca nakon prvog zaposlenja te punoljetne osobe kojima je porezni obveznik imenovan skrbnikom prema posebnom zakonu. Osobama s invalidnošću, prema st. 7. istog članka smatraju se fizičke osobe – porezni obveznik i /ili uzdržavani članovi njegove uže obitelji te uzdržavana djeca kojima je rješenjem donesenim prema propisima o mirovinskom osiguranju, zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, socijalnoj skrbi, odgoju i obrazovanju te prema drugim posebnim propisima utvrđena invalidnost ili tjelesno oštećenje.

Porez na dohodak obračunava poslodavac na osnovicu koju čine svi primici ostvareni od nesamostalnog rada tijekom mjeseca umanjeni za uplaćene doprinose iz plaće, premije životnog osiguranja, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja i dobrovoljnog

mirovinskog osiguranja tuzemnim osigurateljima do visine od 0,70 osnovnog osobnog odbitka i za neoporezivi dio dohodka tj. osobni odbitak.,, (Turković-Jarža, 2017., 18):

Prema čl. 24. st. 3. Zakona o porezu na dohodak (NN 115/16), porez se utvrđuje na sljedeći način: nakon smanjenja plaće za doprinose iz plaće i osobni odbitak, porez se obračunava tako da se:

- na dio porezne osnovice do 17.500,00 kn primjenjuje stopa od 24 %
- na ostatak porezne osnovice primjenjuje stopa od 36 %.

Porez na dohodak iz plaće utvrđuje se prema shemi pokazanoj u nastavku u tablici.

Tablica 6. Shema obračuna plaće

Tekući broj	OPIS	OBRAČUN PLAĆA ISPLAĆENIH NAKON 01.SIJEČNJA 2017.
1.	Plaća (bruto)	
2.	Doprinosi za mirovinsko osiguranje: I. Stup II. stup	20% 15% 5%
3.	Dohodak	Red. Br. 1-2
4.	Osnovni osobni odbitak	3.800,00
5.	Osobni odbitak za djecu i uzdržavane članove obitelji	2.500,00 x faktor
6.	Porezna osnovica	Red. br. 3-4-5
7.	Porez:	17.500,00 x 24 % Iznad 17.500,00 x 36 %
8.	Prirez	Ako je propisano plaćanje prireza u gradu ili općini
9.	Ukupno porez i prirez	Porez x kpr
10.	Neto-plaća	Red. br. 3-9
11.	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	15%

12.	Doprinosi za zaštitu zdrav. na radu	0,5%
13.	Doprinosi za zapošljavanje	1,7%
14.	Ukupno doprinosi na plaću (red. br. 11+12+13)	17,2%
15.	UKUPNO TROŠAK POSLODAVACA	Red. br. 1+14

Izvor: Izrada autora prema Turković-Jarža (2017.): Plaće i doprinosi u 2017. Godini, RRiF, str.19

Prirez na porez na dohodak obračunava se na iznos obračunatog (razrezanog) poreza na dohodak. Stope prireza razlikuju se između općina i gradova budući navedene jedinice lokalne samouprave imaju mogućnost autonomnog odlučivanja o visini stope prireza unutar granica zadanih zakonom.

3.4. Obrazac JOOPD

Od 1. siječnja 2014. godine podatci o svim obvezama, doprinosima iz i na plaće, o porezu na dohodak i prirezu dostavljaju se na jedinstvenom obrascu poreza, prireza i doprinosa, JOOPD. On zamjenjuje obrasce: Obrazac ID, Obrazac ID-1, Obrazac IDD, Obrazac IDD-1, Obrazac IP i R-Sm. JOOPD obrazac omogućava Poreznoj upravi da dobije uvid kada je isplaćena neto plaća radniku i da poslodavcu teku obveze od tog dana za doprinose s obzirom da prema Zakonu o doprinosima, neto plaća i doprinosi moraju biti pušteni isti dan. Broj JOOPD obrasca sastoji se od pet znamenki od kojeg prve dvije označavaju godinu, a zadnje tri broj dana u godini, a u slučaju da korisniku nije jasno Porezna uprava je izdala tablicu brojeva za svaki dan. JOOPD obrazac se sastoji od dvije strane, označene A i B. Strana A sadrži zbirni pregled obveza po doprinosima, a strana B pojedinačni pregled doprinosa po radnicima. Izgled JOOPD obrasca prikazan je na slici 3.

I Z V J E Š Ć E
o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja
na dan 20. kolovoza 2016.

I.	OZNAKA IZVJEŠĆA	16233	II.	VRSTA IZVJEŠĆA	1
III.	PODACI O:		III.1. PODNOSITELJU IZVJEŠĆA	III.2. OBVEZNIKU PLAĆANJA	
1.	Naziv/ime i prezime		ABC d.o.o.		
2.	Adresa		Zagreb, Pod Sijemenom 13		
3.	Adresa elektroničke pošte				
4.	OIB		00223344891		
5.	Oznaka podnositelja		1		
IV.1.	BROJ OSOBA ZA KOJE SE PODNOSI IZVJEŠĆE		1	IV.2. BROJ REDAKA NA POPISU POJEDINAČNIH OBRAČUNA SA STRANICE B	1
V.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG PREDUJMA POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK				IZNOS
1.	Ukupan iznos predujma poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak po osnovi nesamostalnog rada (1.1.+1.2.)				2.395,40
1.1.	Ukupan zbroj stupaca 14.1. i 14.2. sa stranice B pod oznakom stjecatelja primitka/osiguranika (plaća)				2.395,40
VI.	PODACI O UKUPNOM IZNOSU OBRAČUNANOG DOPRINOSA				
VI.1.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI				
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po osnovi radnog odnosa				1.500,00
VI.2.	DOPRINOS ZA MIROVINSKO OSIGURANJE NA TEMELJU INDIVIDUALNE KAPITALIZIRANE ŠTEDNJE				
1.	Ukupan iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje po osnovi radnog odnosa				500,00
VI.3.	DOPRINOS ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE				
1.	Ukupan iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi radnog odnosa				1.500,00
2.	Ukupan iznos doprinosa za zaštitu zdravlja na radu po osnovi radnog odnosa				50,00
VI.4.	DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE				
1.	Ukupan iznos doprinosa za zapošljavanje				170,00

I. OIB podnositelja izvješća				00223344891				II. Oznaka izvješća				16233				III. Vrsta izvješća				1			
1. Redak (Red)	2. Situ općine/ grada/ područja/ /bonavila	4. OIB stjecatelja/ osiguranika	6.1. Oznaka stjecatelja/ osiguranika	7.1. Obveza dodatnog doprinosa za MO za staz i povećanim trajanjem	8. Oznaka prvog/ostrog mjeseca u osiguranju po (to) osnovi	10. Ukupni sat rada prema kojima se radi obračun	10.1. Ukupni nedostadni sat rada (10. - obrađeni sat rada)	11. Iznos primitka (porezoviti)	12.1. Doprinosa za mirovinsko osiguranje	12.3. Doprinosa za zdravstveno osiguranje	12.5. Doprinosa za zapošljavanje	12.7. Dodatni doprinosa za mirovinsko osiguranje za staz osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	12.9. Povećani doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom										
	3. Situ općine/ grada/ područja/ /bonavila	5. Ime i prezime stjecatelja/ osiguranika	6.2. Oznaka primitka/ obveza doprinosa	7.2. Obveza posebnog doprinosa za postizanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	9. Oznaka punog/ nepunog radnog vremena ili rada s polovnom radnom vremenom	10.1. Razdoblje obračuna od	10.2. Razdoblje obračuna do	12. Oznaka za obračun doprinosa	12.2. Doprinosa za mirovinsko osiguranje - II STUP	12.4. Doprinosa za zaštitu zdravlja na radu	12.6. Dodatni doprinosa za mirovinsko osig. za staz osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	12.8. Povećani doprinosa za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	13.1. Izostatak										
1.	01333	00995578945	0001	0	3	0	0	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
	01333	Pero Perić	0051	0	1	01.06.2016.	30.06.2016.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
2.	05140	88888888888	0001	0	3	0	0	8.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										
	01333	Ana Anić	0051	0	1	01.06.2016.	30.06.2016.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00										

Slika 3. Obrazac JOPPD –stranica A

Izvor: Turković-Jarža L., (2016.), Obračun neredovito isplaćenih plaća, RRiF, str.46.

Popunjeni obrazac se predaje elektroničkim putem, najkasnije 24 sata od isplate plaće.

Postoje tri vrste izvješća JOOPD obrasca: izvorno, ispravak i dopuna.

Izvorno izvješće ne sadržava nikakve pogreške te nije potrebna dopuna.

Kad je potreban ispravak tada nastale pogreške u obrascu evidentira Porezna uprava prilikom postavljenih kontrola pregleda obrasca. Potrebno je da korisnik ispravi pogreške u određenom vremenskom razdoblju te ispravljen obrazac vrati elektroničkim putem natrag u Poreznu upravu.

Kontrole obrasca mogu biti restriktivne i upozoravajuće.(Pezo, 2017.)

Restriktivne poruke – javljaju pogreške koje onemogućuju da predani obrazac JOPPD prođe logičke, matematičke i formalne kontrole. Tada obrazac još nije ni zaprimljen u Poreznu upravu. Korisnik je restriktivnom porukom obavješten o pogrešci koju mora ispraviti te je na njemu da obrazac ispravi i ponovno vrati u Poreznu upravu za što ima vremenski rok u trajanju od 24 sata.

Upozoravajuće poruke – u ovom slučaju Porezna uprava je zaprimila obrazac te prilikom kontroliranja podataka utvrdila pogreške. Podnositelj je obvezan obaviti usklađenje podataka u svojim evidencijama, za što ima rok od 24 sata od trenutka zaprimanja obavijesti od strane Porezne uprave.

Prilikom ispravka obrasca, šalju se dva primjerka obrasca i to jedan kojim se ispravlja redak u kojem se nalazi pogreška te drugi kojim se dostavljaju ispravni podatci. Tek nakon poruke Porezne uprave da je obrazac točan i obrađen, moguće je ispraviti utvrđene pogreške u obrascu te nadopuniti obrazac s ispravnim podacima.

Nadopuna obrasca se vrši na način da je već napravljen i poslan izvorni JOPPD obrazac, ali su naknadno napravljeni neki novi obračuni za isti datum. Tada je potrebno napraviti novi JOPPD obrazac za isti datum s vrstom izvješća 'dopuna' i poslati nazad na Poreznu upravu gdje će program automatski prepoznati nove stavke koje treba dodati u odnosu na izvorni obrazac.

Obrazac JOOPD se može ispravlјati ili nadopunјavati više puta, ali samo jedan put na dan se može podnijeti obrazac s istom oznakom izvješća.

4. SPECIFIČNOSTI OBRAČUNA I KNJIŽENJA TROŠKOVA OSOBLJA NA PRIMJERU PEDIDO d.o.o.

PEDIDO d.o.o. Split (u nastavku: Društvo) osnovano je u rujnu 2014.godine prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao društvo sa ograničenom odgovornošću. Sjedište društva nalazi se u Splitu na adresi Put Plokita 89. Društvo zastupa Marija Popović, član uprave direktor Društva, pojedinačno i samostalno.

Dugi niz godina (od 2007.god.) poslovanje se obavljalo putem registriranog obrta, ali uslijed mnogih zakonskih i poreznih promjena, procijenjeno je da će se jednostavnije i efikasnije poslovati kao trgovačko društvo (d.o.o.). Stoga PEDIDO d.o.o. predstavlja poslovnog sljednika obrta i nastavlja kontinuitet u obavljanju usluga. Osnovna djelatnost društva su računovodstvene i knjigovodstvene usluge i poslovno savjetovanje.

Društvo zapošljava šest radnika. Sve zaposlene su žene u dobi od 35 do 55 godina starosti. Prema stečenoj stručnoj spremi, tri radnice imaju SSS i one rade na poslovima administratora, odnosno pomoćne radnice u knjigovodstvu, dok tri imaju stečenu VSS-Ekonomske fakultet i one rade na poslovima samostalnog knjigovođe. Temeljna djelatnost su računovodstvene usluge za ugovorne korisnike.

Sa svakim klijentom pojedinačno se sklapa Ugovor o obavljanju knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga u kojem se definiraju prava i obveze ugovornih strana (davatelja i korisnika usluge). U ovisnosti o specifičnostima i različitim potrebama svakog klijenta, to se ugovorom definiraju: opseg poslova, model rada, cijena usluge...

Ono čemu teže i princip po kojem rade je prvenstveno individualni pristup svakom klijentu i maksimalno prilagođavanje njihovim potrebama i organizaciji rada. To je nešto što ih čini različitim od velikog broja istih ili sličnih računovodstvenih servisa na tržištu.

Planovi za budući rad i razvoj su primarno:

- Daljnje školovanje i podizanje razine znanja radnika,
- Licenciranje u skladu sa najavljenim zakonskim promjenama,
- Rad sa studentima (kontinuirana suradnja sa Sveučilištem, odsjek: Računovodstvo i financije).

U nastavku rada, prikazat će se kako izgledaju obračun plaće, obrazac IP1 (platni listić) i rekapitulacija plaća po poreznim upravama.

Za primjer obračuna i knjiženja troškova uzeti su zaposlenici tvrtke PEDIDO d.o.o. Bruto plaća zaposlenika sastoji se od neto plaće, nadoknade te poreza, prireza i doprinosa iz plaća i na plaću.

Rekapitulacija plaće je dokument koji prikazuje podatke iz obračunskih lista za sve obračune koji imaju zadani datum isplate.

Rekapitulacija dohodka (obračun plaće) prikazan je na sljedećoj slici.

PEDIDO d.o.o.
Put Plokiša 89
21000 Split
Račun(I): HR2623800001102442160
HR2623400091110681480
HR3823300031164083070

REKAPITULACIJA DOHOTKA - PLAĆE

Datum obračuna: 30.04.2017
Datum isplate: 5.05.2017
Opis obračuna: obračun plaće 04/17
Mjesec obračuna: 4. 2017 (4)
Vrijednost boda: 1
Broj sati: 160
Broj radnika: 6
OIB: 68686749962
Oznaka JOPPD obrasca: 17125
Žiro-račun: HR2623400091110681480
Šifra i naziv djelatnosti: 6920

1.0	PLAĆA (BRUTO ŠVOTA)	38.700,00
2.0	Doprinosi iz plaće - (20%)	7.740,00
2.1	Doprinos za MIO - I stup - (15%)	6.255,00
2.2	Doprinos za MIO - II stup - (5%)	1.485,00
3.0	DOHODAK - Plaća umanjena za doprinose	30.960,00
4.0	Osobni odbici	22.710,00
5.0	Osnovica za porez	8.250,00
5.1	Porez po stopi 24%	1.980,00
5.2	Porez po stopi 36%	0,00
6.0	Porez na dohodak	1.980,00
7.0	Prirez na porez	198,00
8.0	NETO PLAĆA	28.782,00
8.1	Naknade	1.540,00
9.0	Posebni porez	0,00
10.0	Doprinosi na plaću - (17.2%)	6.656,40
10.1	Doprinos za zdravstveno osiguranje - (15%)	5.805,00
10.2	Doprinos za zapošljavanje - (1.7%)	657,90
10.3	Doprinos za zaštitu zdravlja na radu - (0.5%)	193,50
11.0	UKUPNO SA ŽIRO-RAČUNA	46.896,40

(Obračunao)

(Potpis i pečat odgovorne osobe)

Slika 4. Rekapitulacija dohodka - plaće

Izvor: PEDIDO d.o.o.

Kao što je vidljivo na slici 4, rekapitulacija dohodka – plaće sadrži:

- Informacije o poduzeću,
- Informacije o obračunu,
- Oznake i šifre obrazaca i djelatnosti
- Iznos ukupne plaće u bruto vrijednosti
- Izračuni iznosa svih doprinosa iz plaće, dohodci, osobni odbici, porezi i prirezi, neto plaća, naknade, posebni porez, doprinosi na plaće, doprinosi za zdravstveno osiguranje, doprinosi za zapošljavanje, doprinosi za zaštitu na radu, te ukupni iznos.

Obvezni doprinosi iz i na plaću, porez na dohodak i neto-plaća radnika obračunati su 30.04.2017., a isplaćeni 05.05.2017. godine. Broj JOOPD obrasca je 17125 i je to broj pod kojim se izvješće vodi u Poreznoj upravi.

Poslodavac je, najkasnije, petnaest dana od dana isplate plaće, naknade plaće ili otpremnine obavezan radniku dostaviti obračun iz kojeg je vidljivo kako su utvrđeni svi pojedini dijelovi plaće. Kada poslodavac na dan dospelosti ne isplati plaću, naknadu plaće ili otpremninu, ili ih ne isplati u cijelosti, obavezan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće, naknada plaće ili otpremnine dostaviti radniku isplatnu listu (obračun) primitka koji je obavezan isplatiti. Navedena obveza proizlazi iz činjenica navedenih u čl. 93. st. 3. Zakona o radu (NN 93/14), prema čijim su odredbama takvi obračuni ovršne isprave. S obzirom na to da je riječ o formalnoj ispravi, obrazac isplaćene odnosno neisplaćene plaće je i propisanog sadržaja koji se može u glavnini podijeliti na:

1. podatke o poslodavcu
2. podatke o radniku
3. razdoblje odnosno mjesec za koji se isplaćuje plaća ili naknada plaće
4. podatke o ostvarenim satima rada i druge podatke od kojih ovisi svota plaće te svota plaće po tim osnovama
5. podatke o satima za koje radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće i svotu te naknade.

Obrasci o isplati plaće utvrđeni su Pravilnikom o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće ili otpremnine i to obrazac o obračunu isplaćene plaće (obrazac IP1) te obrazac obračuna neisplaćene plaće i naknade plaće (obrazac NP1). (Božina, 2016.)

Obrazac IP1 poslodavcu pruža informacije o tome na koji način mu je utvrđena plaća te obračunani porez na dohodak i doprinosi. (Božina, 2016.)

Primjer obrasca IP1 za zaposlenika Mirela Leko iz poduzeća PEDIDO d.o.o. je na slici 5.

OBRAČUN ISPLAĆENE PLAĆE/NAKNADE PLAĆE Obrazac IP1

I. PODACI O RADNIKU 1. Ime i prezime: Mirela Leko 2. Adresa: Gospe od Karmela 20, 21311 Šibenik 3. Osobni identifikacijski broj: 30000216174 4. IBAN broj računa: Splitka banka 5. IBAN broj računa iz čl. 212. Ovršnog zakona kod:		II. PODACI O POSLODAVCU 1. Tvrtka/ime i prezime: PEDIDO d.o.o. 2. Adresa/izdajatelj: Put Plodika 69, 21000 Šplit 3. Osobni identifikacijski broj: 68686740962 4. IBAN broj računa: HR2523600001102442150 5. IBAN broj računa iz čl. 212. Ovršnog zakona kod:	
---	--	--	--

III. OPĆI PODACI POTREBNI ZA OBRAČUN PLAĆE			
1. Broj bodova: 7,000.00			
2. Vrijednost boda: 1,00			
3. Koeficijent uspjeha nade: 0,00			
4. Koeficijent starijosti nade: 0,00			
5. Faktor minulog nade: 1,0000			
6. Iznos 1 (za formule): 0,00			
7. Koeficijent 1 (za formule): 0,00			
8. Iznos 2 (za formule): 0,00			
9. Koeficijent 2 (za formule): 0,00			

IV. DATUM ISPLATE/OBRAČUNA			
1.1. Datum isplate plaće/naknade plaće u cijelosti		5.05.2017	
1.2. Datum djelomične isplate plaće/naknade plaće			
1.3. Datum obračuna u slučaju neisplate plaće/naknade plaće			

V. RAZDOBLJE NA KOJE SE PLAĆA ODNOSI: GODINA 2017 MJESEC 4 DANI U MJESECU OD 1 DO 30			
OPIS	SATI	ELEMENT OBRAČUNA	IZNOS
1	2	3	4

VI. PODACI O RADNOM VREMENU I OSTVARENOM PLAĆANJEM PLAĆE			
REDOVNI MJESEČNI FOND SATI		150	
PODACI O VRIJEME I OSTVARENOM PLAĆANJEM PLAĆE I BROJU OSTVARENIM SATIMA (RAČUNATI NA TERET POSLODAVCA (VI.1.1 + ... + VI.5.n))		150	7,000.00
1.1. redoviti rad prema rasporedu radnog vremena		150	43.75
1.2. redoviti rad nedjeljom	0	0.00	0.00
1.3. redoviti rad blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom	0	0.00	0.00
1.4. redoviti rad noću	0	0.00	0.00
1.5. prekovremeni rad	0	0.00	0.00
1.6. prekovremeni rad nedjeljom	0	0.00	0.00
1.7. prekovremeni rad blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom	0	0.00	0.00
1.8. prekovremeni rad noću	0	0.00	0.00
1.9. priprema	0	0.00	0.00
1.n.	0	0.00	0.00
2.1. naknada za godišnji odmor	0	0.00	0.00
2.2. naknada za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti na teret poslodavca	0	0.00	0.00
2.3. naknada za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog bolesti na teret HZZO	0	0.00	0.00
2.4. naknada za dane blagdana i neradne dane utvrđene posebnim zakonom	0	43.75	390.00
2.5. naknada za vrijeme u kojem je radnik obolio neko zbog neprovedenih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti na radu	0	0.00	0.00
2.6. naknada za vrijeme prekida rada do kojega je došlo krivnjom poslodavca ili usljed drugih okolnosti za koje radnik nije odgovoran	0	0.00	0.00
2.7. naknada za vrijeme kada radnik ne radi zbog drugih opravdanih razloga određenih zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu	0	0.00	0.00
3.1. pristupi ili ugovorni dodaci na plaću radnika	0	0.00	0.00
3.n. ostali pristupi na osnovi nade koji nisu vezani uz fond radnih sati	0	0.00	0.00
4.1. naknada u slučaju ugovorne zabrane natjecanja	0	0.00	0.00
4.n.	0	0.00	0.00
5.1. sati koje radnik nije radio iz razloga za koje je sam odgovoran	0	0.00	0.00
5.2. sati neopravdanog izostanka radnika a nade krivnjom radnika	0	0.00	0.00
5.n.	0	0.00	0.00
OPIS			IZNOS
1			2

VII. UTVRĐIVANJE DOPRINOSA IZ OSNOVICE		0.00
OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA PREMA OPOREZIVIM NAKNADAMA		7,000.00
1. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti		1,050.00
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje		390.00
VIII. UTVRĐIVANJE POREZA NA DOHODAK I PREREZA POREZU NA DOHODAK		0.00
1. IZNOS OSTVARENOG OPOREZNOG PRIMITKA		7,000.00
2. IZNOS (VII.2.1. + VII.2.2.)		1,440.00
2.1. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti		1,050.00
2.2. plaćeni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje		390.00
3. DOHODAK (VII.1. - VII.2.)		5,560.00
4. NEOPOREZIV ODBITAK (UKUPAN I FAKTOR OSOBNOG ODBITKA) (1.000)		3,800.00
5. POREZNA OSNOVICA (VII.3. - VII.4.)		1,800.00
6. UKUPAN IZNOS POREZA (VII.5.1. - VII.5.n.)		432.00
6.1. 24%		432.00
6.2. 36%		
7. IZNOS UMANJENJA OSVJEZE POREZA ZA POSTOTAK INVALIDNOSTI HRV-a (1.0%)		0.00
8. IZNOS PREREZA (10%)		43.20

9.	KOREKCIJE POREZA I PRIREZA +/- (VIII.9.1 + ... + VIII.9.n.)		0,00
9.1.			0,00
9.n.			0,00
10.	UKUPNO POREZI I PRIREZ (VIII.6. - VIII.7. + VIII.8. + VIII.9.)		475,20
IX.	IZNOS NETO PLAĆE (VIII.3. - VIII.10.)		5.124,80
	OPIS 1	IZNOS 2	
X.	VRSTE I IZNOSI NEOPOREZIVIH NAKNADA (X.1. + ... + X.n.)		380,00
	VRSTA NEOPOREZIVOG PRIMITKA	IZNOS DOPRINOSA IZ OSNOVICE	SATI
X.1.	prijevoz na posao		380,00
XI.	VRSTE I IZNOSI OBUSTAVA IZ PLAĆE (XI.1. + ... + XI.n.)		0,00
XI.1.			0,00
XI.n.			0,00
XII.	IZNOS ZA ISPLATU NAKON OBUSTAVA (IX. + X. - XI.)		5.504,80
1.	Iznos za isplatu isplaćen radniku na redovan račun		5.504,80
2.	Iznos plaće/naknade plaće isplaćen radniku na račun iz čl.212. Ovršnog zakona		0,00
XIII.	DOPRINOSI NA OSNOVICU		0,00
1.	OSNOVICA ZA UTVRĐIVANJE DOPRINOSA NA OSNOVICU		7.000,00
2.	IZNOS DOPRINOSA NA OSNOVICU (XIII.2.1 + ... + XIII.2.n.)		1.204,00
2.1.	doprinos za zdravstveno osiguranje prema plaći/naknadi plaće		1.050,00
2.2.	doprinos za zaštitu zdravlja na radu prema plaći/naknadi plaće		35,00
2.3.	doprinos za zapošljavanje prema plaći/naknadi plaće		119,00
2.4.	doprinos za zdravstveno osiguranje prema naknadi plaće prema mobiliziranoj osobi		0,00
2.5.	doprinos za zaštitu zdravlja na radu prema naknadi plaće prema mobiliziranoj osobi		0,00
2.6.	doprinos za zapošljavanje prema naknadi plaće prema mobiliziranoj osobi		0,00
2.7.	doprinos za zdravstveno osiguranje prema naknadi u slučaju ugovorne zabrane natjecanja		0,00
2.8.	dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja s povećanim trajanjem		0,00
XIV.	UKUPAN TROSAK RADA (VI.2. + X. + XIII.2.)		8.584,00
XV.	NAPOMENA:		0,00

(podaci o ovlaštenoj osobi poslodavca)

Slika 5. Obrazac IP-1

Izvor: PEDIDO d.o.o.

Kao što je prikazano na slici, platni listić sadrži informacije o isplaćenoj plaći, zaposleniku, i poduzeću koji isplaćuje plaće. Tako se može vidjeti koliku olakšicu osoba koristi, iznosi uplata za mirovinsko osiguranje, zdravstveno, doprinose na i iz plaće. Isplata plaće je 05.05.2017. za mjesec travanj. Vidljiva je plaćena naknada za rad u vrijeme blagdana i neradnih dana, iznos prireza od 10%, razni doprinosi. Zaposlenica koristi vlastitu olakšicu. Platni listić se predaje i zaposleniku radi osobne evidencije.

PEDIDO d.o.o je smješten u Splitu i zbog toga treba isplaćivati prirez za Split.

Rekapitulacija poreza je dokument koji sadrži sumirane preglede obračunatih isplata (bruto plaća, doprinosi, porezi, prirezi, neto plaća,...) po podacima koji se zbrojno prikazuju na osnovi podataka upisanih po obračunu plaće radnika.

Rekapitulacija plaća po poreznim upravama za PEDIDO d.o.o. prikazana je na slici 6.

PEDIDO d.o.o.

Put Plokiti 89

21000 Split

Račun(i): HR2623600001102442150

HR2623400091110681480

HR3923300031154093070

OIB: HR68686749962

REKAPITULACIJA PLAĆA PO POREZNIM UPRAVAMA

Datum obračuna:

30.04.2017

Obračun za:

4. mjesec 2017 (obračun broj: 4)

Opis obračuna:

obračun plaće 04/17

Vrijednost boda:

1

Broj sati:

160

PUP	Porezna uprava	Broj	Bruto plaća	Doprinosi	Odbici	Osnovice	Porez	Prirrez
409	SPLIT	6	38.700,00	7.740,00	22.710,00	8.250,00	1.980,00	198,00
	Ukupno	6	38.700,00	7.740,00	22.710,00	8.250,00	1.980,00	198,00

Slika 6. Rekapitulacija plaća po poreznim upravama

Izvor: PEDIDO d.o.o.

Kao što je vidljivo iz slike, Porezna uprava je Split, broj radnika je 6, te su dalje zbrojeni svi iznosi za bruto plaće, doprinose, odbitke, osnovice, porez i prirrez. Datum obračuna je 30.04.2017. a obračun je za mjesec travanj.

5. ZAKLJUČAK

Troškovi su jedni od ključnih funkcija u svakoj organizaciji/poduzeću. Menadžeri se prilikom planiranja gledaju na koji način doći do maksimalne dobiti uz minimalne troškove. Uz troškove se još vežu i pojmovi izdatak, rashod i gubitak. Na troškove osoblja često opada veći dio poslovanja. Postoje više vrsta troškova ovisno o kojem segmentu je riječ.

Poslodavac je dužan isplatiti naknadu u obliku plaće svakom zaposleniku za njegov rad. Plaća se sastoji od više elemenata: osnovna plaća, stimulativni dio, stalni dodatak te dodaci za posebne uvjete rada te dodaci za rada tijekom blagdana, prekovremeni rad,.. Sam obračun plaće je vrlo složen. Zakoni se stalno mijenjaju pa je potrebno stalno praćenje njihovih odredbi.

Prilikom obračuna plaće potrebno je razgraničiti plaće od naknada te primjeniti odgovarajuću olakšicu na plaću. Ukoliko je napravljen obračun plaće slijedi knjiženje plaće. Knjiženje se vodi Glavnoj knjizi, u analitičkom knjigovodstvu, poreznoj kartici te izvještaju o dohodku.

Svaki poslodavac mora voditi poreznu karticu za svoje posloprimce, a isplatitelj mirovine za umirovljenike. Na njoj se nalaze temeljni podaci vezani za poreznog obveznika.

LITERATURA

1. Belak V. (2002): Osnove profesionalnog računovodstva, Veleučilište u Splitu, Split.
2. Božina A. (2016.): Regres i naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora, RriF, Zagreb
3. Božina A. (2016.): Plaća radnika na blagdan i drugi slučajevi, RriF, Zagreb
4. Epfu.hr: Obračun i knjiženje troškova osoblja, [prezentacija]
5. Grižinić M. (2016.): Obračun i analiza proizvodnih troškova društva Cimos d.o.o Buzet, [Internet], Dostupno na: [https:// grzinic_melisa_unipu_2016_zavrs_sveuc.pdf](https://grzinic_melisa_unipu_2016_zavrs_sveuc.pdf) [01.06.2017]
6. Gulin D. i dr. (2011.) Upravljačko računovodstvo. Zagreb. Hrvatska zajednica računovođa i financisjkih djelatnika.
7. Papac I., (2015.), Praćenje i obračun troškova u proizvodnoj djelatnosti, [Internet – završni rad], Dostupno na: <https://repozitorij.vup.hr/islandora/object/vup%3A9/datastream/PDF/view> [30.05.2016.]
8. Pezo S., (2017.): Ispravci i nadopuna obrasca JOPPD, RriF.
9. Narodne novine, (2014.): Pravilnik o porezu na dohodak, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 10/14
10. Troškovi osoblja, [Internet] <http://knjigovodstvo-racunovodstvo.blogspot.hr/2009/11/troskovi-osoblja.html> [01.06.2017]
11. Narodne novine (2011.): Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 130/11
12. Narodne novine (2013.), Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 73/13
13. Narodne novine (2016.): Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 115/16
14. Narodne novine (2014.), Zakon o radu, Narodne novine d.d. Zagreb, broj 30/14

POPIS TABLICA

Tablica 1. Knjiženje u dnevniku	19
Tablica 2. Knjiženje u glavnoj knjizi	19
Tablica 3. Najviše i najniže osnovice za plaćanje doprinosa iz i na plaće za 2017. godinu	27
Tablica 4. Stope doprinosa iz i na plaću u Republici Hrvatskoj u 2017. godini	28
Tablica 5. Osobni odbitci	29
Tablica 6. Shema obračuna plaće	30

POPIS SLIKA

Slika 1. Evidencija o prijeđenim kilometrima.....	14
Slika 2. Knjiženje isplate.....	16
Slika 3. Obrazac JOPPD –stranica A	29
Slika 4. Rekapitulacija dohodka - plaće	32
Slika 5. Obrazac IP-1	33
Slika 6. Rekapitulacija plaća po poreznim upravama	35

SAŽETAK

Tema, a ujedno i problem završnog rada je obračun i knjiženje troškova osoblja na primjeru poduzeća PEDIDO d.o.o. Cilj rada je istražiti i povezati zakonske i računovodstvene pretpostavke s praktičnom primjenom obračuna i knjiženja troškova osoblja. Troškovi se sastavni dio života. U računovodstvu je jedna od najvažnijih karakteristika trošak. Menadžeri raspolažu informacijama o troškovima kako bi odredili kako dobiti maksimalnu dobit uz minimalne troškove. Svaka fizička osoba, koja je sposobna za rad, prilikom zaposlenja ima pravo na naknadu – plaću. U ugovoru, koji potpišu poslodavac i zaposlenik, plaća je u bruto iznosu, dok zaposlenik dobiva plaću u neto iznosu. Fizička osoba, zaposlenik, treba plaćati poreze i doprinose što se plaća iz plaće te ima određene doprinose na plaću. Za obračun i knjiženje dan je primjer obračuna zaposlenika poduzeća PEDIDO d.o.o. Osnovna djelatnost društva su računovodstvene i knjigovodstvene usluge i poslovno savjetovanje. Uz njihovo dopuštenje prikazan je stvarni obračun troška plaće, prihodi koje poslodavac ima po ovoj osnovi i obveza za PDV.

Ključne riječi:

Troškovi, knjiženje, obračun plaća

SUMMARY

The topic and the problem of final work is the calculation and posting of staff costs on the example of the company PEDIDO d.o.o. The aim of the paper is to investigate and link the legal and accounting assumptions with the practical application of accounting and staffing costs. Costs are an integral part of life. In accounting is one of the most important features cost. Managers have cost information to determine how to get maximum profits with minimal costs. Any natural person who is able to work during a job is entitled to a remuneration. In a contract signed by the employer and the employee, he is paid in gross amount while the employee receives the salary in the net amount. A physical person, an employee, has to pay taxes and contributions payable on salary and has certain contributions on salary. For calculation and posting, an example is given of the employee's calculation of PEDIDO d.o.o. The main activity of the company is accounting and bookkeeping services and business consulting. In addition to their permission, the actual calculation of the cost of wages, the income that the employer has on this basis and the VAT.

Keywords:

Costs, posting, billing staff costs